

gistrat per Carles Ros, a. 1764, i jo mateix l'he oït, a Benifairó de Valldigna, 1962 etc.; i essent en una zona tan pura i allunyada dels xurros, potser és més aviat herència mossàrab tant o més que mot propagat pels xurros.

Monyicot val. 'criatura, xic': «Encara li ix la llet als morros ---. ¿--- A on volen posar-se els *monyicots* entre'ls hòmens?», Borràs Jarque, CastPna. (BSCC xv, 244); «les casades en los *monyicots* al còll», MGadea (T. del Xè i, 374, de nou 113); «*munyicot*: chucuelo» a Eiv. (PzCabr., i DAg. v, 178), que Giner i March em confirmava com a viu a València (1935). En canvi, *muigòt* 'escolà' («quan ja era *m.* de la iglési ---») que sento a Cadaqués (1964), s'assembla massa amb el sentit i forma del cast. *monigote*, perquè puguem comptar gaire amb un terme autòcton.

De *monyo* i *monya* iguals als mots castellans ja dona AlCM prou documentació; no podem dubtar que són manllevats del castellà, tot i que el primer ja l'usava cap a 1610 el Rector de Vallfogona (DAg.), i «*monyo o cabellera postissa: com adopticia ---*», DTo. 1670; si bé el DFa. ja admet com a tolerable el segon, i jo dubto que sigui possible de mostrar-se intolerant amb el primer, per bastants raons, no sols perquè ja és d'ús antic entre nosaltres, i hi ha format derivats: *+monyot* usat per Noller (DAg.), i el mall. *monyera* 'pentinadora': «—Vull per mi un bon quarto / i un catret decent, / mirall --- / no he de fer de teta, / no he de tocar fems, / vull tenir *monyera* / ---», «Devora aquesta tauleta / la policia secreta / que jo man, hi té sessió; / i cafeters i *monyeres* / i carrillers i cambres / de tot me'n donen raó», PdAPenya (Po. Pop., 17, 25). *Desmonyar*. *Emmonyada*.

Monyeguera. *Monyut*. *Monyac*; *monyaco*. *Monyicotada*. *Monyiqueta*. *Monyonera*. *Esmonyecar* 'amputar' en les Glosses de Munic, S. XIV, escrites a Ribagorça (RFGn. xxiii, 251).

De *esmonyonat*, ultra els exemples de la *Filla de R. d'Hongria*: «ordonaren los Consellers, e-ls prohòmens de la ciutat, que tot escassà e tot contret e *esmonyonat*, e tot orp e affoylat, e tot altre menigant, sia hom sia fembra, que sia strany ne d'altra lengua, que sia en Barchinona --- que dins 4 dies primers vinnens sien tots ixits de la ciutat», Deliberacions, any 1323, *Arx. Mun. Bna.*, 35.

Mòpia, V. milà *Moqueig*, *moquejar*, *moquer*, *moquera*, V. moc *Moquerols* corrupció de *Morquerols* per Griera, V. MERCURI *Moques*, V. *moca Moquet*, *moqueta*, V. moc; com a nom de teixit [1698] és el fr. *moquette* [1650, *moucade* 1611] que per raons semàntiques és incert que vingui de *muccus*, i més encara de *moquette* 'burla' *Moquetejar*, *moquetes*, *moquill*, *moquilla*, *moquillada*, *moquillo*, *moquillós*, *moquim*, *moquis*, *moquita*, V. moc *Mor* (per 'mor o permor), V. amor (AMAR) *Mora* 'demora', V. *morar*; 'dona mora', V. *moro*

MÓRA, 'fruit de la morera o de l'esbarzer', del llafit vulgar MÓRA, ll. clàssic MÖRUM, id. □ 1.ª doc.: of-

gens (S. XIV, amb derivats a l'XI i el XIII).

En la *Questa* de Reixac, S. XIV: «un cave<l>ler armat d'unas armas pus nègras que *móra*, qui cavalcava un cavall pus nègre que *móra*», allà on la *Queste* francesa porta «armes plus noires que *meure* --- un gran cheval noir» (108.17); i en un passatge anterior, que manca en el model francès: «menave ên destra un gran cavall pus nègre que *móra*» (65.19). Els diccs. de rims de J. Marc (553, 557) i d'Aversó distingeixen, sense explicació, *móra*, entre els mots en o tancada, i *mora* (MAURA) amb ò oberta (348, 347). Ara predomina *móra* amb tancada pertot, i més o menys pertot hi ha qui pronuncia *mora*; però sobretot ho diuen criatures i gent que no va pel camp (sovint represos pels més grans o més coneixedors), i és sobretot entre gent de ciutats i viles grans; molt menys en zones verament rústiques (llevat d'alguns punts de l'Alt Pirineu etc., on hi ha poques mōres d'esbarzer i menys de morera). Tinc anotat *mōra* de la d'esbarzer a les Borges Blanques, Tuixén i Tor i Areu de Vall Ferrera, de la de morera en aquest poble i a La Salzadella, *móra* (d'esbarzer) a Estoer (ross. *múrās*), Farrera de Pall., Barxeta etc; i no en vaig pendre més notes, perquè se sentia a molts llocs. Aquella confusió no és exclusiva del català; i en certs parlars pot haver-se consolidat, o produït extraordinàries ultracorrecions.¹

El ll. vg. MÓRA 'móra d'arbre' figura ja en la *Mulomedicina Chironis*, en glosses i en altres fonts (Heraeus, ALLG XIV, 123); el clàssic MÖRUM designa el mateix i també la mōra d'esbarzer.

DERIV.: *Morera* [un noble depredador G. de Za *Morera* en doc. del S. XII, Alt Cardener, PPujol, *Docs. Vg. Urg.*]; «*morera*: morus», «les fulletes més tendres de la *morera*: prima pubes mori», OPou (*ThPu.*, 53, 322): avui estès amb caràcter més o menys exclusiu per tot el domini lingüístic (fins al cim dels Pirineus, Cardós i Vall Ferrera, 1932-4).

Com a nom d'arbre, amb distincions que no tinc ben precisades (en part es tracta de diferents espècies) també s'ha usat *morer*, si bé avui amb força menys extensió geogràfica: ja apareix en un doc. de 1034 i altres textos medievals: «eren a la ombra del *morer* d'En Martell» en un doc. de Segarra de 1396 (Guardialada, *BABL* x, 416); «*mōres* del *morer*», JnEsteve, *Li. Eleg.* m-4-v^o; «moneda de --- sal, cuyro, escorça de *morer*, pedretes ---», OPou (*ThPu.*, 150). El tinc recollit de les Garrigues (*moré* Almatret, 1935) i sobretot dels dominis ross. i mallorquí: *muré* Sóller (1953); n'hi deu haver forces a Alcúdia perquè hi ha quedat com a NL en paratges diversos dins el terme: *Sə tənke dəz moré* (=mapa Masc., 6C8), *əz Moré Verməj* barri forà al N. de la vila (=Masc., 6A12). En ross., havent-se difós molt una variant aglutinada *amóra* (una *móra* > un' *amóra*), se n'ha fet *amuré* (Fontpedrosa, Orellà, Bula d'A., Torderes, Calce, com a NL i com a apel·latiu, 1959-60). *Moreràl*, -*eràl*.

¹*Moraliguera* 'espècie de romeguera' a l'entrada d'Andorra (*muraligères* Aicavell, 1936).² *Moratella* 'móra d'esbarzer', V. de Cardós (1934, BDC xxiii). *Morella*: *morella* roquera i diverses plantes solanàcies